

Aan
De Minister van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

TCB S50(2006)

Den Haag, 30 augustus 2006

Betreft: Advies Ontwerp vrijstellingsregeling BGM extreme weersomstandigheden 2006. (TRC 2006/4526)

Mijnheer de Minister,

In uw brief van 25 augustus 2006¹ vraagt u de Technische commissie bodembescherming (TCB) om advies over de ontwerp vrijstellingsregeling BGM extreme weersomstandigheden 2006. U verzoekt dit mede namens de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Het betreft vrijstelling van het verbod dierlijke mest toe te dienen in de periode van 1 tot en met 15 september op grasland en bouwland waarop in 2006 graan, bollen of aardappelen zijn geteeld, op zand- en lössgronden. Het betreft tevens vrijstelling van het verbod grasland te scheuren in de periode van 1 tot en met 15 september 2006 op zand- en lössgronden indien het grasland als gevolg van verdroging met minder dan 5% van het oorspronkelijk geteelde gewas is bedekt, danwel voor meer dan 50% uit kweekgras bestaat.

AANPAK

Gezien het spoedeisende karakter is het advies van de TCB opgesteld door het petit comité landbouw van de commissie. Gezien uw reactie op de adviezen in de voorafgaande jaren, heeft de TCB zich evenals vorig jaar beperkt tot het geven van argumenten voor en tegen het verlenen van de vrijstellingen. Deze argumenten zijn gestoeld op de milieukundige risico's van de beoogde vrijstellingen.

¹ Kenmerk JZ. 2006/2739, zie bijlage 1.

EXTREME WEERSOMSTANDIGHEDEN

De TCB is het met u eens dat er ook in de zomer van 2006 sprake is van grillige weersomstandigheden. Dit is echter het vijfde jaar op rij dat u voornemens bent vrijstelling te verlenen op basis van dergelijke weersomstandigheden. De verwachting is dat de grilligheid van het weer in de zomer de komende jaren aan zal houden. De TCB heeft verschillende malen gesteld dat agrariërs beter dienen te anticiperen op grillige weerspatronen aan het einde van de toegestane uitrijperiode, door eerder in het seizoen mest toe te dienen en door aanpassing van de mestopslagcapaciteit. De commissie constateert dat dit nog steeds onvoldoende gebeurt.

MESTOPSLAGCAPACITEIT

U stelt in uw brief: 'Involge de nitraatrichtlijn dienen producenten van dierlijke mest op hun bedrijf opslagcapaciteit voor dierlijke meststoffen te hebben voor de opslag van de hoeveelheid dierlijke meststoffen die in de periode van september tot en met februari op het bedrijf wordt geproduceerd'. De TCB stelt dat een opslagcapaciteit van deze omvang het noodzakelijk maakt dat de opslag op 1 september leeg is, en dat vanaf 1 maart de bodemomstandigheden en weersomstandigheden het toelaten om mest toe te dienen. Deze noodzaak leidt door de aanhoudende grillige weersomstandigheden tot vrijstellingsverzoeken van het verbod dierlijke mest uit te rijden na 1 september; de opslag is immers nog niet leeg. De TCB wijst erop dat de op deze wijze gedefinieerde omvang van de opslag een Nederlandse interpretatie is van de Nitraatrichtlijn. In deze richtlijn wordt gesteld dat de opslagcapaciteit **voldoende groot** moet zijn. Uit het repeterende verschijnsel van de vrijstellingsverzoeken kan geconcludeerd worden dat de opslagcapaciteit in Nederland onvoldoende is.

De TCB vindt dat de mestopslagcapaciteit in het algemeen berekend moet zijn op het optreden van onvoorziene gebeurtenissen. Dat is thans nog niet het geval. De TCB heeft daarom begrip voor de vrijstelling in verband met het opstalgebod rond Kerkrade als gevolg van de dierziekte blauwtong. Daar is echt sprake van een onvoorziene omstandigheid.

Verder denkt de TCB dat de melding, de onderbouwing en de gevolgen van de vrijstellingsaanvragen niet zullen bijdragen aan de goedkeuring van de verlenging van de Nederlandse derogatie van de Nitraatrichtlijn door de Europese Commissie.

MILIEUHYGIËNISCHE GEVOLGEN VRIJSTELLING

Zowel het toedienen van dierlijke mest na 1 september als het scheuren van grasland leidt in principe tot verhoogde uitspoeling van nutriënten naar het grondwater. De vrijstellingen hebben betrekking op zand- en lössgronden, de meest uitspoelingsgevoelige gronden in Nederland.

Met betrekking tot de vrijstelling van het uitrijverbod voor dierlijke mest, zullen de verplichting om een nagewas in te zaaien op bouwland en het verbod kunstmest te gebruiken op grasland de uitspoeling naar verwachting tegen gaan. Het succes van een nagewas met betrekking tot het opvangen van nutriënten is echter wel weer afhankelijk van de weersomstandigheden en daarmee onzeker.

Tegen de vrijstelling van het verbod op vernietiging van de graszode pleit dat vernietiging van een levende zode, van welke kwaliteit dan ook, zal leiden tot verhoogde mineralisatie en uitspoeling. Wel verwacht de TCB dat de milieuhygiënische gevolgen van de vrijstelling op het verbod op vernietiging van de graszode relatief gering zullen zijn, omdat er beperkingen worden gesteld aan het areaal, er voorwaarden worden gesteld aan de (slechte) kwaliteit van de grasmat en er direct herinzaai moet volgen. Het succes van de herinzaai met betrekking tot het opvangen van nutriënten is wel weer afhankelijk van de weersomstandigheden en daarmee onzeker. De TCB acht deze vrijstelling moeilijk handhaafbaar. Het is immers niet bekend wat de kwaliteit van de grasmat was voor de droge periode. Ook is onduidelijk wie het deskundigenrapport dient op te stellen; de TCB beveelt aan om concreet te omschrijven aan welke kwalificaties 'deskundigen op het terrein van graslandvegetatie' moeten voldoen.

De TCB verwacht overigens dat er in beperkte mate gebruik gemaakt zal worden van de vrijstellingen, omdat grond de eerste helft van september nog bijzonder nat zal zijn. Daarmee wil de TCB niet pleiten voor verruiming van deze vrijstellingen tot bijvoorbeeld 30 september, omdat daarmee de milieuhygiënische risico's aanzienlijk toenemen door afnemende temperaturen. De TCB vindt dat kosten die verbonden zijn aan vergroten van de opslagcapaciteit of de slechte kwaliteit van de grasmat behoren tot normale bedrijfskundige risico's waar niet altijd compensatie voor hoeft worden verleend ten koste van het milieu.

CONCLUSIES

De TCB vindt in het algemeen dat de mestopslagcapaciteit berekend moet zijn op het optreden van onvoorziene gebeurtenissen. Zij concludeert dat de mestopslagcapaciteit in Nederland thans onvoldoende is.

Verder denkt de TCB dat het verlenen van de vrijstellingen niet bijdraagt aan het verkrijgen van goedkeuring voor het verlengen van de derogatie van de Nitraatrichtlijn.

Argumenten tegen onderhavige vrijstelling van het uitrijverbod zijn:

- Kans op verhoogde uitspoeling naar het grondwater;
- Het succes van nagewas in het opvangen van nutriënten is afhankelijk van weeromstandigheden laat in het groeiseizoen.

Argumenten tegen onderhavige vrijstelling van het verbod op vernietiging van de graszode zijn:

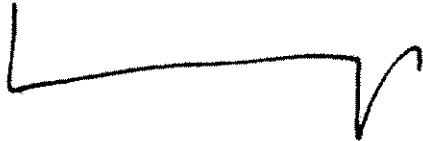
- Verhoogde kans op mineralisatie en uitspoeling naar het grondwater bij vernietiging levende zode;
- Het succes van de herinzaai in het opvangen van nutriënten is afhankelijk van de weersomstandigheden laat in het groeiseizoen;
- Handhaving is lastig.

Argument voor het verlenen van beide vrijstellingen is:

- Er zal naar verwachting weinig gebruik gemaakt worden van de vrijstellingen door de bijbehorende randvoorwaarden en de aanhoudende natte condities van de grond. Milieuhygiënische gevolgen van de vrijstellingen, in de vorm van verhoogde uitspoeling, zijn niet uit te sluiten, maar zullen naar verwachting geen grote omvang aannemen.

Een afschrift van deze brief heb ik verzonden aan uw ambtgenoot, de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Met de meeste hoogachting,
de voorzitter van de
Technische commissie bodembescherming,

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of connected loops and a final downward stroke.

Ir. L.E. Stolker-Nanninga.

Technische Commissie Bodembescherming
Mevrouw ir. L.E. Stolker-Nanninga, voorzitter
Postbus 30947
2500 GX 's-GRAVENHAGE

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		JZ. 2006/2739	25 augustus 2006
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Ontwerpvrijstellingsregeling BGM extreme weersomstandigheden 2006. (TRC 2006/4526)		3785189	1

Geachte mevrouw Stolker,

Bijgaand doe ik u, mede namens de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer toekomen de ontwerpvrijstellingsregeling Besluit gebruik meststoffen extreme weersomstandigheden 2006, met bijbehorende toelichting voor de Staatscourant.

In de vrijstellingsregeling worden vrijstellingen verleend van het verbod op het gebruik van dierlijke meststoffen op zand- en lössgrond en het verbod op het vernietigen van graszode op grasland in de artikelen 4 en 4b van het Besluit gebruik meststoffen.

Voor de inhoud en de achtergronden van de ontwerperegeling verwijs ik u korthedshalve naar de bij de ontwerperegeling behorende toelichting.

Ingevolge artikel 64 van de Wet bodembescherming dient voor het verlenen van onderhavige vrijstellingen het advies gevraagd te worden aan uw commissie. Ik verzoek u daarom mij, mede namens de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, omtrent de ontwerperegeling advies uit te brengen.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit,

dr. C.P. Veerman

